

โครงการการจัดการความรู้ พส. พัฒนาสังคมและสวัสดิการ (1 หน่วยงาน 1 KM)

หน่วยงานศูนย์พัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูงจังหวัดเพชรบุรี

1. คณะทำงาน KM Team

1. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูงจังหวัดเพชรบุรี		ที่ปรึกษาคณะทำงาน
2. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป		ประธานคณะทำงาน
3. หัวหน้าฝ่ายพัฒนารัฐบาลบนพื้นที่สูง		รองประธานคณะทำงาน
4. นางสาวกรพินธุ์ รักเดช	นักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
5. นางสาวทิพาวรรณ ปรางศร	นักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
6. นายวิฑูร สุวรรณโชติ	เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม	คณะทำงาน
7. นางณัฐศิกาญจน์ สุขวิริยะวงศ์	พนักงานคอมพิวเตอร์	คณะทำงาน
8. นางสาวจิรพร ศรีอัมพร	นักพัฒนาสังคม	คณะทำงานและเลขานุการ

2. หัวข้อประเด็นความรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้การจัดการสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง

3. ที่มาของการจัดการความรู้

ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ด้วยการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข พิทักษ์ คุ้มครองและพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ด้อยโอกาสกลุ่มประชาชนชาติพันธุ์ ในการจัดสวัสดิการสังคมให้ชุมชนบนพื้นที่สูงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมชนเผ่าและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาและจัดระบบงานบริการด้านสวัสดิการสังคมบนความหลากหลาย ความรู้ความเข้าใจเรื่องงานสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ การส่งต่อความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการขั้นพื้นฐานสู่ประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ดำเนินของหน่วยงาน ประชากรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จำนวนหนึ่งไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้เนื่องจากการขาดเอกสารบางอย่างที่ต้องยื่นขอสิทธิ์สวัสดิการ การกำหนดหลักเกณฑ์การรับสิทธิสวัสดิการไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม

4. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ราษฎรบนพื้นที่สูงมีส่วนร่วมและบทบาทในการจัดสวัสดิการสังคมชุมชนบนพื้นที่สูง เพื่อให้ศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูง (ครส) เป็นศูนย์กลางการจัดการความรู้ภูมิปัญญาการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนบนพื้นที่สูง และเกิดการถ่ายทอดความรู้เพื่อประสานการบริหารจัดการที่ดี และพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพและรายได้ของราษฎรบนพื้นที่สูงไปบริบทเชิงพื้นที่ เพื่อปรับปรุงข้อมูลราษฎรบนพื้นที่สูงให้เป็นปัจจุบันและเป็นข้อมูลในการวางแผนให้การช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตราษฎรบนพื้นที่สูงตามสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

5. ขั้นตอนและวิธีการจัดการความรู้ (โดยละเอียด)

1. การเตรียมความพร้อม การคัดเลือกพื้นที่และประสานภาคีเครือข่าย
2. จัดเวทีค้นหาศักยภาพ และจุดประกายความคิดด้านการจัดการสวัสดิการในชุมชนบนพื้นที่สูงและจัดตั้ง

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการสวัสดิการสังคมระดับพื้นที่

3. จัดทำข้อมูลชุมชนบนพื้นที่สูง โดยประยุกต์จากเครื่องมือในการศึกษาชุมชนหรือเครื่องมืออื่น
4. จัดแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมบนพื้นที่สูง
5. เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน องค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์สาธารณประโยชน์
6. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามแผน
7. ทบทวนและติดตามผลการดำเนินงาน
8. ถอดบทเรียนและประเมินผล
9. สรุปผลการดำเนินงาน

6. รายละเอียดความรู้ องค์ความรู้

ศึกษาข้อมูลและวิธีการจากคู่มือของหน่วยงานที่มีความรู้เรื่องเฉพาะด้านในเรื่องของงานสวัสดิการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มในพื้นที่ โดยใช้วิธีการประเมินจากการดำเนินงานที่ผ่านในพื้นที่ ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสวัสดิการนอกเหนือจากการใช้ประสบการณ์ของผู้รู้ยังต้องให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอสิทธิประโยชน์ต่างๆที่พึงจะได้รับจากการรวมกลุ่มงานสวัสดิการ

7. วิธีการขยายผล การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน KM ผ่านช่องทางต่าง ๆ

การประชาสัมพันธ์ระหว่างประชาชนที่เข้ามารวมกลุ่มกับประชาชนด้วยกันเองที่ยังไม่ได้เข้ามารวมกลุ่มเป็นการแนะนำถึงผลได้ผลเสียของการเข้ามาร่วมกลุ่มสวัสดิการพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการออกแนะนำกับหน่วยงานราชการในพื้นที่เพื่อให้ช่วยแนะนำประชาชนที่เข้ามาติดต่อกับทางหน่วยงานเพื่อให้ทำความเข้าใจกับประชาชนต่างพื้นที่ถึงข้อดีข้อเสียของงานด้านสวัสดิการ ในอนาคตถ้ายังมีงบประมาณคงเหลือจากการทำกิจกรรมอาจจะมีการจัดทำแผ่นพับเพื่อนำมาแจกหรือวางไว้ตามจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ การคัดเลือกพื้นที่ใหม่เพื่อจัดตั้งกลุ่มงานด้านสวัสดิการจะใช้วิธีการถ่ายทอดโดยประธานของกลุ่มงานสวัสดิการนำความรู้มาแลกเปลี่ยนระหว่างพื้นที่เดิมกับพื้นที่ใหม่ เพื่อให้งานสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในงานด้านสวัสดิการ นอกจากนี้ยังมีการตั้งไลน์กลุ่มเพื่อง่ายต่อการติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มงานของพื้นที่นั้นๆเพื่อความรวดเร็วในการติดต่อประสานงานของสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของสมาชิกในกลุ่มงานสวัสดิการ

8. ระบุผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม/เชิงประจักษ์ (บุคคลการใช้ KM เข้ามาทำงานอย่างไร)

เจ้าหน้าที่บุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่สามารถนำข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานได้โดยง่าย โดยไม่ต้องมีพี่เลี้ยงในการสอนงานถ้ามีก็เป็นที่ปรึกษากรณีเกิดปัญหาใหม่ๆหรือเหตุการณ์ใหม่ๆที่มีได้ระบุหรือมีข้อมูลอยู่ใน KM แนวคิดการสร้างกระบวนการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีส่วนร่วม จากกลุ่มอาชีพ ที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐโดยการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ใช้จุดแข็ง แก้ไขจุดอ่อน ระหว่างกลุ่มเครือข่ายให้เกิดการหนุนเสริมซึ่งกันและกัน พร้อมยกระดับความเข้มแข็งด้วยการจัดตั้งกองทุนรวมเพื่อการพัฒนาอาชีพและสวัสดิการขึ้นมา

9. ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการจัดการความรู้

1. ความรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
2. เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อนหนึ่งของการจัดการความรู้ บางครั้งเทคโนโลยีเป็นปัจจัยหลักในการนำคนมารวมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคนอยู่ในที่ห่างไกล ช่วยจัดการเนื้อหาที่เกิดจากความร่วมมือโดยการจัดหมวดหมู่วัตถุประสงค์ความรู้
3. วัฒนธรรมและพฤติกรรมของคนในองค์กร
คนในองค์กรต้องมีความเจตคติที่ดีในการสร้างความรู้ใหม่ แบ่งปันความรู้ และนำความรู้ที่มีอยู่มาเป็นฐานในการต่อยอดความรู้ของคนรุ่นใหม่ต่อไป องค์กรเองต้องมีวัฒนธรรมภายในแห่งความไว้วางใจ เชื่อใจ และให้เกียรติกัน เคารพในสิทธิและความคิดของผู้ร่วมงานในทุกระดับแม้เป็นบุคลากรระดับล่างก็ตาม
3. ผู้นำต้องมีความเชื่อในคุณค่าของคนและความรู้ที่มีในองค์กรเข้าใจในลักษณะของปัญหาและพันธะกิจขององค์กร
4. Technology ความพร้อมของอุปกรณ์ทันสมัยของเทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนการทำงานและการเรียนรู้ของคนในองค์กรได้ การสร้างฐานข้อมูลและการจัดการระบบฐานข้อมูลตลอดจนวิธีการที่จะทำให้นักยอมใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเป็นสื่อกลางในการรวบรวมและส่งต่อขององค์ความรู้

10. ปัญหา/อุปสรรค ในการจัดการความรู้

1. เป็นเรื่องใหม่สำหรับเจ้าหน้าที่
2. ผู้จัดทำ KM ไม่เคยได้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจในเรื่อง KM การจัดทำใช้วิธีการศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตัวเอง

11. การประเมินการจัดการความรู้ KM ของหน่วยงาน (ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานในการนำองค์ความรู้ไปใช้)

การประชาสัมพันธ์ระหว่างประชาชนที่เข้ามารวมกลุ่มกับประชาชนด้วยกันเองที่ยังไม่ได้เข้ามารวมกลุ่มเป็นการแนะนำถึงผลได้ผลเสียของการเข้ามาร่วมกลุ่มสวัสดิการพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการออกแนะนำกับหน่วยงานราชการในพื้นที่เพื่อให้ช่วยแนะนำประชาชนที่เข้ามาติดต่อกับทางหน่วยงานเพื่อให้ทำความเข้าใจกับประชาชนต่างพื้นที่ถึงข้อดีข้อเสียของงานด้านสวัสดิการ ในอนาคตถ้ายังพอมึงงบประมาณคงเหลือจากการทำกิจกรรมอาจจะมีการจัดทำแผ่นพับเพื่อนำมาแจกหรือวางไว้ตามจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ การคัดเลือกพื้นที่ใหม่เพื่อจัดตั้งกลุ่มงานด้านสวัสดิการจะใช้วิธีการถ่ายทอดโดยประธานของกลุ่มงานสวัสดิการนำความรู้มาแลกเปลี่ยนระหว่างพื้นที่เดิมกับพื้นที่ใหม่ เพื่อให้งานสามารถดำเนินการต่อไปได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในงานด้านสวัสดิการ นอกจากนี้ยังมีการตั้งไลน์กลุ่มเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มงานของพื้นที่นั้นๆ เพื่อความรวดเร็วในการติดต่อประสานงานของสมาชิกในกลุ่มเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของสมาชิกในกลุ่มงานสวัสดิการ

12. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดการความรู้

พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ห่างไกลและระบบอินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้ได้แบบเรียลไทม์ทำให้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ในทันที และปัญหาเรื่องไฟฟ้าที่ยังไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้

ศูนย์พัฒนาราชภรณ์บนพื้นที่สูงจังหวัดเพชรบุรี

กองพัฒนาลังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาลังคมและสวัสดิการ

งานสวัสดิการชุมชนบนพื้นที่สูง

การบวนการและขั้นตอนการจัดการความรู้

1. การรวบรวมและถ่ายทอดความรู้ของบุคลากร
2. การสอบถามจากหน่วยงานที่มีความรู้โดยตรงเรื่องงานด้านสวัสดิการ
3. การถ่ายทอดความรู้จากผู้รู้สู่กลุ่มเป้าหมาย

วิธีการขยายผลความรู้และการสื่อสาร

1. การใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์
2. การทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ใหม่และพื้นที่เดิม
3. การเข้าร่วมประชุมกับพื้นที่ในทุกครั้งที่มีโอกาสเพื่อการประชาสัมพันธ์งานสวัสดิการ
4. ใช้หน่วยงานหรือบุคลากรที่เป็นหน่วยงานหลักเรื่องงานสวัสดิการเป็นพี่เลี้ยงในการจัดเวทีขยายผลการจัดการกลุ่มสวัสดิการ

ปัญหาอุปสรรคผลผลิตรอบปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

ปัญหาอุปสรรค

